

Akoravno je ta uspeh nemčurjev obžalovati, vendar pravične naše reči ne bode mogel zavirati popolnem; kajti v „Gospodarji“ je ogromno število občin preklicalo podpise na Mihaličevih prošnjah; in ko bi tudi to ne bilo, še 181 občin niti polovica ni vseh. Naposled je še naših slovenskih prošenj znatno število. Zato se trdno nadajamo, da nam naši poslanci, naslanjajoč se na naše slovenske prošnje, za šolsko leto 1883/4 priborijo slovenskih razredov (paralelk) na gimnazijah v Mariboru, Celji in Ptuj; in slovensko učiteljske v Mariboru.

Več kakor polovica letošnjih dijakov je slovenska, knjig tudi uže imamo, profesorjev pa nam naj pošljejo naših domov, ki morajo daleč od domovine proč kruh služiti, domačega pa tujcem prepuščati, ki nas in naše učeče se mladine ne umejo pa tudi umeti nečejo. Z Bogom tedaj!

Dajte nam slovenske paralelke, slovenske knjige, slovenske ravnatelje in profesorje na slovenskih tleh! Nemcem pa ne delamo in tudi delati nečemo nobenih krivic! Slovenci tirjamo le svoje pravice! Tako bode vsem poštenim ljudem prav! Desterniški.

Pekerčanom!

Malo ne vsako jesen imam navado svoj mili rojstni kraj obiskati in ljubo domovino pozdraviti.

Tudi letos sem prišel pod košato Pohorje, hodil med prelepimi Pekerskimi vinogradi in gledal prijazno cerkvico na „slovenski gori“.

Že na Lembaški postaji sem radostno vskliknil: Hribi moje domovine, preden pride smrt po me, gualo me je iz daljine, da vas vidim še enkrat! — Da te vidim griček zali, kder se cerkvice blišči, v katero tekal deček mali sem pretekle srečne dni.

Veselil sem se nad novim farovškim poslopjem s prijetnim vrtom, veseli občutki so me prešinjali v snažni farni cerkvi, kder sem poslušal lepo slovensko petje in gledal spodobno obnašanje bogoljubnih kristjanov. Kar čudil sem se pa lepemu napredku v Lembahu, ko sem prišel v novo lepo šolsko poslopje, in videl, kako dobro je na vse strani oskrbljeno za poduk Lembaške mladine.

Ko sem svojo pohvalo nad tem izrekel, izvem še le v svoje začudenje o najnovejšem Lembaškem ali bolje Pekerskem napredku o tako imenovani nemški šoli, katero je Pekerčanom g. Reiser s pomočjo na pol prajzovskega „Schulvereina“ postavil.

Ko sem bil to izvedel, imel bi najrajše vse Pekerčane pred seboj, da bi jim povedal, kakor si zaslužijo, če svoje otroke iz te, tako lepo postavljene in oskrbovane šole vzamejo in jih v Pekersko šolo pošljejo.

Tukaj je tako lepa, javna farna šola tremi razredi, v katerih se otroci v vseh poteh njih predmetih z najboljšim pridom podučujejo v Pekrih pa je samo ena izbica, v kateri so šolarji ves božji dan skupaj stlačeni in ed drugim na poti.

Vsakemu zdrava pamet pravi, da tri učitelji, ki imajo otroke po razredih razdeljeni leži jih boljše podučujejo, kakor eden učitelj, ima vse otroke od 7. do 14 leta pred seboj, takšna šola mora le tam zadostovati, kder druge ne morejo prirediti.

Pekerčani pa imajo pri fari lepo šolo, tora je njihova nemška šola nepotrebna in celo n. škodo šolskemu poduku in krščanski izreji otrok.

Iz Peker do Lembaha je samo četrt ure hoda po lepi cesti, in v Lembaški šoli so izbe prostorne zadosti za vse otroke; čemu je tedaj nova Pekerska šola?

Kakor slišim, se v tej šoli krščanski nauk ne uči, ker g. župnik imajo z domačo šolo in z dušnim pastirstvom zadosti opraviti, kaplana pa zavoljo pomanjkanja duhovnikov ne morejo dobiti. In ko bi tudi mogoče bilo, da se tukaj krščanski nauk uči, kakšni vspeh bi to imelo, če se otroci v svojem maternem jeziku še brati ne učijo.

Zdaj bodo še otroci krščanskega nauka nekaj znali, ker so se ga v Lembahu naučili, ali kako bo poznej, to sam Bog ve. Važno vprašanje je tudi, kako bo na Pekrah s šolarško mešo; bodo li v Lembah ali k sv. Magdalenii k meši hodili?

Brez šolarške meše menda vendar ne bodo, ker je poduk v krščanskem nauku brez duhovnih vaj le prazno delo.

Zakaj je pa tedaj Pekerska šola nastala, če je nepotrebna in se v njej še krščanski nauk ne uči?

Zato je pre nastala, da se otroci v njej nemški učijo in v nemškem jeziku podučujejo. Moj Bog! ali to ni narobe svet, če se slovenski otroci v ljudski šoli nimajo druga učiti, kakor nemški, in to v nemškem jeziku?

Kaj bi pač rekli poštene Nemci, ko bi kdo pri njih hotel trdo slovensko šolo postaviti?

Smejali bi se mu in če bi vendar svoj namen hotel izvršiti, bi ga morebiti v norišnico poslali.

Saj je vsemu svetu znano, da se v ljudski šoli morajo otroci na podlagi materinega jezika podučevati, če se hočejo kaj pametnega naučiti, ker le materina beseda sega v srce, tuja pa nekoliko časa v spominu ostane, potem pa zgine in otroka nevednega pusti, kakor je bil.

Da bi pa Pekerčani kaj takega želeli, tega ne verjamem, zato upam, da bodo svojo

zmoto sprevideli in nemškeje šoli slovó dali, ter se spet k farni šoli obrnili, v kateri se otroci tudi nemškega jezika učijo, kolikor je treba in prav.

Sicer pa se Pekerčani lahko sami prepričajo, da sama nemška beseda, človeka ne stori dobrega gospodarja, saj na nekterih Pekerčanih lahko vidijo, da kdor več nemški zna, slabše gospodari in nekteri, ki so prav dobro nemški znali, so že popolnoma izgospodarili, in tujec je vse tiste v svojo mavho pobasal. Le tisti, ki so prave slovenske korenine, se mu še branijo, in da bi šeasoma tudi te dobil, postavil jim je nemško šolo, da se otroci ne bi naučili koristnih vednosti, da se ne bi učili svoje lepe domovine ljubiti, svoj jezik spoštovati, ampak da bi iz šole prišli tako, da ne bi znali nemški pa ne slovenski, podobni pirožleku ki ni ptič, ne miš, kteremu vi pravite: Fledermaus.

Dragi rojaki! ne dajte se toraj motiti s sladkimi besedami nemčurskega Schulvereina, ne jemajte od njega denarja, da bi zanj prodajali svoje otroke „prusakom“.

Gospodarske stvari.

Vinogradstvo.

II. Avstrijsko-ogerska država pripada vino-rejskim deželam v Evropi. Vinsko trto pa sadijo na Českem in Moravskem, spodnjem Avstrijskem, južnem Tirolskem, Štajerskem, Kranjskem, Goriškem, v Primorji, Istriji, Dalmaciji, na Hrvatskem, Slavoniji, Ogerskem, Erdelskem, v Bosni in Hercegovini.

Na Štajerskem nahajamo vinograde samo v srednjem in spodnjem deli dežele. Črta, do katere segajo vinogradi da se na zemljovidi potegnóti od Hartberga na Gradec v Voitsberg. Na južnej strani od omenjene črte štejeemo 1495 srenj ali občin, kder se pečajo z vinogradstvom ter pridelajo poprek v leti na 31.300 hektarah po 640.535 hektolitrov vina. Hektara daje po tem takem poprek blizu 20¹/₂ hektolitra.

Vse vinogradstvo štajersko moremo razdeliti v 12 vinogradnih ali vinorejskih okolišev:

1. Severni vinogradni okoliš obsega vinograde med mesti: Gradec, Hartberg, Čmurek, Radgona, Fehring in Fürstenfeld. Poprek daje tukaj hektara po 12.89 hektolitrov mošta.

2. Šilharjev vinogradni okoliš nahaja se krajih od Gradca, Wildona in Voitsberga do Ivnika. To je domovina trsu šilharju, ki daje nekako trpko rudeče vino. Na hektari pridelajo po 18.56 hektolitrov.

3. Susilski vinogradni okoliš zapopada vinograde od Lipnice do Arveža, Lučan, in Arnauža; pridelajo pa 21.41 hektolitrov na hektari.

4. Sloven-goriški vinogradni okoliš obsega vinograde od Spielfelda, Arveža, Čmureka do sv. Lenarta in Pesnice. Pridela se ondi po 23.94 hektolitrov na hektari.

5. Ormož-ljutomerski vinogradni okoliš je v okrajih ormožkem in ljutomerskem. On daje največ pridelka, namreč po 31.38 hektolitrov na hektari.

6. Radgonski vinogradni okoliš nahaja se v goruje radgonskem okraji ter pridelajo ondi po 21.17 hektolitrov na hektari.

7. Ptujski vinogradni okoliš obsega vinograde od Ptuja do sv. Lenarta v Slov. goricah. Daje po 19.52 hektolitrov na hektari.

8. Mariborski vinogradni okoliš od Drave nad in pod Mariborom do Pesnice. Vinogradi dajejo po 30.71 hektolitrov na hektari.

9. Pohorski vinogradni okoliš obsega vinograde na severnem, izhodnem in južnem znožji košatega Pohorja. Pridelajo po 26.70 hektolitrov na hektari.

10. Celjski vinogradni okoliš zapopada vinograde v okrajih celjskem, šmarijskem, laškem, vranskem, gornjegrajskem, šoštanjskem in konjiškem. Hektara daje po 10.59 hektolitrov.

11. Posavski in posoteljski vinogradni okoliš nahaja se v okrajih: rogačkem, kozjanskem, sevniskem in brežiskem. Pridela se na hektari po 17.20 hektolitrov.

12. Haloški vinogradni okoliš razprostira se na južni strani od Drave v okrajih ptujskem, rogačkem in slov. bištriškem. Od hektare računijo poprek 21.11 hektolitrov.

Po rodovitnosti vrstijo se toraj vinogradni okoliši tako: ormož-ljuiomerski (31 hektolitrov na hektari), mariborski (30), pohorski (26), Slov. goriški (23), Susilski (21), haloški (21), radgonski (21), ptujski (19), šilharjev (18), posavski in posoteljski (17), severni (12), celjski (10). (Dalje prihodnjič.)

Vrli konjerejci na Slovenskem. IV. V Sevnici pri tamošnjem ogledovanji konj prejel je dr. Ausserer srebrno državno svetinjo, bronasto pa Anton Pregel v Brežicah. Premije dobili so ųa lepe kobile: 1. Fr. Bartola v Zakoti 40 fl. 2. E. Kautschitsch 30 fl. 3. Fr. Pribovšic v Stari vasi 20 fl. 4. J. Hudina pri sv. Petri 20 fl. 5. J. Ferjanec v Mostéh 20 fl. 6. J. Kramar pri sv. Petri 15 fl. 7. Fl. Bašnik v Planini 15 fl. 8. J. Vehovar 10 fl. 9. J. Leskovšek v Dobji 10 fl. za lepe ųrebice: 1. J. Slavnik v Zakoti 15 fl. 5. J. Radi v Rožnem 15 fl. 3. Fr. Valavšek v Šmariji 15 fl. 4. J. Kovačič v Glogovembrodi 15 fl. 5. E. Kautschitsch 15 fl. 6. J. Ogorevec v Artičah 10 fl. 7. Fr. Pribovšic v Stari vasi 10 fl. Vsi vkup prejeli so 275 fl.

Sejmi na Koroškem 17. dec. v Milstadt, 18. dec. v Paternijoni in 27. dec. Lavaminti; na Kranjskem 9. dec. v Mokronogi, 13. dec.